STUDIUL PRELIMINAR ŞI IMPORTANŢA ACESTUIA ÎN EXECUTAREA AUDITULUI PERFORMANŢEI

Olga CORLĂTEANU, Facultatea de Ştiinţe Economice

This article is based on the work research on the topic „Preliminary study and its importance in executing the performance audit", Chişinău, 2016.

The structure of the article comprises the researched theme, author of the work, actual text of the summary and bibliographic sources, drafted in 3 pages.

The article refers to the role of the preliminary study within the performance audit, the research objectives and the main findings and recommendations provided by the author.

În conformitate cu reglementările Standardelor Internaţionale de Audit ale Instituţiilor Supreme de Audit (ISSA) ale Organizaţiei Internaţionale a Instituţiilor Supreme de Audit (INTOSAI), auditul performanţei constituie o evaluare sau o examinare independentă a măsurii în care o activitate, un program sau o instituţie funcţionează în mod eficient şi eficace, cu respectarea economicităţii. Importanţa problemei abordate survine din contextul rolului studiului preliminar în cadrul unui audit al performanţei ca fiind etapa cea mai importantă şi decisivă care are drept scop studierea în detaliu a programului/entităţii şi determinarea faptului dacă este necesar a efectua auditul propriu-zis, sau auditul se finalizează doar cu studiul preliminar.

Aportul teoretic al cercetării efectuate rezultă din necesitatea dezvoltării activităţii de audit extern şi, în special, a auditului performanţei care impune:

– efectuarea unor examinări independente, necesare legislativului şi entităţilor auditate, cu privire la economicitatea, eficienţa şi eficacitatea unor programe guvernamentale, precum şi la economicitatea, respectiv eficacitatea şi eficienţa mijloacelor utilizate pentru realizarea acestora;

– identificarea şi analizarea oricăror probleme şi a domeniilor în care performanţa este redusă, sprijinind astfel Guvernul sau entitatea auditată, în vederea luării unor decizii manageriale corecte;

– raportarea impactului programului şi analizarea măsurii în care obiectivele aşteptate au fost realizate;

– formularea de recomandări pe baza constatărilor şi concluziilor rezultate din activitatea de audit şi sprijinirea entităţilor auditate cu privire la căile şi mijloacele de îmbunătăţire a cheltuirii banului public.

Iar ideea construirii unei aplicaţii privind auditarea performanţei într-o entitate publică care prestează servicii publice a plecat de la faptul că în acest sector de activitate se înregistrează, de regulă, deficit bugetar mare sau că persistă un stil neadecvat de management, auditul performanţei fiind cel care poate recomanda soluţii pentru modernizarea managementului şi pentru realizarea de economii prin utilizarea mai eficientă a resurselor. Astfel, obiectivele lucrării de cercetare au constituit:

1) selectarea unei entități destinate auditării întru executarea Planului anual de activitate al Curţii de Conturi a Republicii Moldova pentru anul 2015;
2) identificarea segmentului de auditare în urma aplicării criteriilor de selecţie a programelor;
3) planificarea studiului preliminar;
4) exercitarea studiului preliminar;
5) întocmirea şi prezentarea Raportului privind studiul preliminar;
6) formularea concluziilor şi recomandărilor de rigoare.

Astfel, pornind de la dezideratul: „Competitivitatea economică a unei ţări, într-o măsură semnificativă, depinde şi de modul de pregătire al forţei de muncă, respectiv, de calitatea sistemului naţional de educaţie şi formare profesională, iar învăţământul propriu-zis reprezintă fundamentul dezvoltării umane şi forţa motrice a unei societăţi prospere", a fost iniţiat şi executat studiul preliminar aferent segmentului învăţământului profesional tehnic secundar, pentru a constata relevanţa cadrului instituţional în domeniul respectiv, pentru a evalua impactul socioeconomic adiţional şi a evidenţia posibilele slăbiciuni, dar şi soluţiile aferente de remediere. Echipa de audit a realizat studiul în conformitate cu Planul privind studiul preliminar şi Programul misiunii de audit.

Totodată, caracterul de noutate ştiinţifică a lucrării de cercetare este dezvăluit în descrierea tendinţelor de dezvoltare a domeniului de audit al performanţei ţinând cont de bunele practici internaţionale şi modificările cadrului legislativ aferent.

Referitor la auditul de performanță, am relevat faptul că acesta oferă informațiile relevante în ceea ce privește maniera de implementare și consecințele activităților autorității publice. În acest sens, în cadrul cercetării propriu-zise, realitatea depistată ca urmare a studiului preliminar a demonstrat faptul că nu constituie o condiție suficientă ca

banii publici să fie cheltuiți conform prevederilor legale, ci aceştia urmau să fie utilizaţi şi în condiţii de economicitate, eficienţă şi eficacitate. Totodată, studiul preliminar ca o etapă foarte importantă în cadrul auditului de performanță a avut drept produs final. Raportul privind studiul preliminar în care au fost expuse carențele segmentului de învățământ secundar profesional sub aspectul generării impactului scontat în corespundere cu valoarea alocațiilor bugetare aferente.

Astfel, în urma exercitării studiului preliminar pe segmentul alocațiilor pentru învățământul secundar profesional şi performanța rezultată, cu referire la finanţarea instituțiilor respective se califică ca dezavantaj însăşi consolidarea bugetului prin metoda numită „buget pe programe", care constă în alocarea unor sume de bani (alocații bugetare) pentru un proiect/program concret, cuantificate cu ajutorul indicatorilor de performanță. În acest sens, Ministerul Educației al Republicii Moldova a pregătit un Proiect de Hotărâre a Guvernului prin care finanțarea instituțiilor din învățământul secundar profesional va avea loc în baza unui cost standard stabilit per elev anual.

În această ordine de idei, întru elucidarea deficiențelor atestate pe segmentul învățământului secundar tehnic de specialitate şi perfecționarea cadrului de politici aferent, se înaintează următoarele propuneri cu titlu de recomandări:

– inventarierea patrimoniului instituţiilor de învăţământ secundar profesional, precum şi determinarea modului de valorificare a bunurilor care nu sunt utilizate în procesul educaţional;

– atestarea cadrelor didactice şi managerilor instituţiilor de învăţământ, inclusiv în baza indicatorilor de reuşită a elevilor şi, respectiv, a indicatorilor de implementare a sistemului de management financiar şi control intern;

– promovarea continuă a procesului de restructurare instituţională şi operaţională a reţelei instituţiilor de învăţământ secundar profesional, în scopul optimizării şi eficientizării resurselor financiare alocate, precum şi justificării/conformării contingentului instruit în raport cu cererea pieţei muncii;

– fundamentarea şi racordarea statelor de personal la sarcinile şi volumul efectiv de lucru pentru fiecare instituție de învățământ secundar tehnic profesional.

Implementarea recomandărilor autorului vor aduce plusvaloare activității instituțiilor de învățământ secundar tehnic profesional în procesul

de pregătire a cadrelor perfecționate și calificate pentru economia țării. Astfel că rezultatul diseminat, urmare a sporirii calităţii procesului educaţional, va contribui la crearea unui climat investiţional atractiv şi benefic, datorită forţei de muncă calificate, responsabile, flexibile, contribuind la sporirea productivităţii muncii şi a competitivităţii economice per ansamblu în plan național.

Referințe:

1. Legea Curţii de Conturi nr.261 din 05 decembrie 2008. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova,* 2008, № 237-240, cu modificările şi completările ulterioare.
2. Codul Educației al Republicii Moldova nr.152 din 17 iulie 2014, cu data intrării în vigoare de 23.11.2014. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova,* 2014, № 319-324/634.
3. Hotărârea Guvernului nr.97 din 11 februarie 2013 cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a învățământului vocațional/tehnic pe anii 2013-2020. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova,* 2013, № 31-35/149 .
4. Curtea de Conturi a Republicii Moldova. *Manual de audit al performanței*. Chişinău: Editura Curții de Conturi a Republicii Moldova, 2009, p.143.

Recomandat
Cristina DOLGHI, dr., conf univ.